Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005537

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-10-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гавловський Дмитро Володимирович
2. Dmytro Havlovskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 061

Назва наукової спеціальності: Журналістика

Галузь / галузі знань: журналістика

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 48185 Журналістика

Дата захисту: 29-10-2026

Спеціальність за освітою: Журналістика

Місце роботи здобувача: Міжнародний благодійний імені Ярослава Мудрого фонд сприяння розвитку української національної школи

Код за ЄДРПОУ: 20062836

Місцезнаходження: Київ, 01042, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17067

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 04.51.54

Тема дисертації:

1. Інформаційні технології маніпуляції та пропаганди періоду російської агресії в Україні

2. Information Technologies of Manipulation and Propaganda during the Period of Russian Aggression in Ukraine

Реферат/анотація:

1. У дисертації обґрунтовано, що маніпуляція є прихованою, невід'ємною складовою пропаганди, а сучасні інформаційні технології маніпуляції та пропаганди доцільно систематизувати за рівнем залучення людини – на класичні, змішані та новітні. На основі систематизації та вторинного аналізу даних провідних українських і міжнародних медіааналітичних та фактчекінгових платформ (2022– 2026 рр.) схарактеризовано ключові стратегічні наративи російської пропаганди, згруповані за чотирма базовими меседжами (22 наративи), та простежено тенденції їх еволюції в умовах вільного й обмеженого доступу до мережі Інтернет. У результаті дослідження розроблено багаторівневу концептуальну модель протидії інформаційним маніпуляціям і пропаганді, ядром якої є індивідуально- освітній рівень, та сформовано навчальний модуль із дванадцяти практичних інструментів виявлення маніпулятивного й пропагандистського контенту. Ефективність запропонованого інструментарію емпірично підтверджено методом претесту й посттесту з оцінюванням за показниками Pbefore, Pafter, D, Emodel, що дало змогу кількісно зафіксувати підвищення інформаційної стійкості аудиторії. Актуальність теми дослідження. Безпрецедентний масштаб застосування державою-

агресором інформаційних технологій маніпуляції та пропаганди в межах повномасштабної війни проти України, потреба системного опису цих технологій і ворожих наративів, а також брак комплексних соціокомунікаційних моделей протидії, здатних підвищувати інформаційну стійкість аудиторії, зумовлюють актуальність теми дослідження. Об'єкт дослідження – діяльність українських та міжнародних медіааналітичних центрів і фактчекінгових платформ із моніторингу та деконструкції російського маніпулятивно-пропагандистського впливу в цифровому середовищі в умовах повномасштабної війни (2022–2026 рр.). Предмет дослідження – соціокомунікаційні механізми, структури наративів та тенденції еволюції російсько-українського інформаційного протистояння, виявлені та верифіковані українськими й міжнародними експертними медіааналітичними платформами, а також медіаосвітній інструментарій підвищення інформаційної стійкості аудиторії. Метою дослідження є обґрунтувати соціокомунікаційні механізми функціонування та еволюції інформаційних технологій маніпуляції й пропаганди в умовах повномасштабної російсько-української війни (2022–2026 рр.) на основі систематизації та вторинного аналізу даних українських та міжнародних медіааналітичних платформ, а також розробити й апробувати медіаосвітній інструментарій підвищення інформаційної стійкості аудиторії. Наукова новизна роботи полягає в тому, що уперше на основі систематизації та вторинного аналізу емпіричних даних провідних медіааналітичних платформ (2022–2026 рр.) розроблено й експериментально апробовано багаторівневу медіаосвітню модель протидії інформаційним технологіям маніпуляції та пропаганди й адаптовано показники «претест–посттест» (Pbefore, Pafter, D, Emodel) до оцінювання її ефективності; удосконалено розуміння співвідношення маніпуляції та пропаганди й класифікацію інструментів впливу за когнітивним, емоційним, логічним і поведінковим рівнями; набули подальшого розвитку підходи до розгляду інформаційного впливу як складової сучасної війни та до поєднання теоретичного й емпіричного аналізу інформаційних процесів.

2. The dissertation demonstrates that manipulation is a concealed, inseparable component of propaganda, and that contemporary information technologies of manipulation and propaganda can be systematised by the level of human involvement into classical, mixed and novel. Based on the systematisation and secondary analysis of data from leading Ukrainian and international media-analytical and fact-checking platforms (2022–2026), the study characterises the key strategic narratives of Russian propaganda, grouped into four core messages (22 narratives), and traces the trends of their evolution under conditions of free and restricted access to the Internet. The research develops a multilevel conceptual model of counteraction to information manipulation and propaganda, the core of which is the individual-educational level, and forms a training module of twelve practical tools for detecting manipulative and propagandistic content. The effectiveness of the proposed toolkit is empirically confirmed through a pretest–posttest design assessed by the indicators Pbefore, Pafter, D, Emodel, which made it possible to quantitatively record an increase in the audience's information resilience. Relevance. The unprecedented scale of the aggressor state's use of information technologies of manipulation and propaganda within the full-scale war against Ukraine, the need for a systematic description of these technologies and hostile narratives, and the lack of comprehensive social-communication models of counteraction capable of increasing the audience's information resilience determine the relevance of the topic. Object of research – the activity of Ukrainian and international media-analytical centres and fact-checking platforms in monitoring and deconstructing Russian manipulative and propagandistic influence in the digital environment under conditions of the full-scale war (2022–2026). Subject of research – the social-communication mechanisms, narrative structures and evolutionary trends of the Russian-Ukrainian information confrontation, identified and verified by expert media-analytical platforms, as well as the media-educational toolkit for increasing the audience's information resilience. Aim – to substantiate the social-communication mechanisms of the functioning and evolution of information technologies of manipulation and propaganda under the conditions of the full-scale Russian-Ukrainian war (2022–2026), on the basis of the systematisation and secondary analysis of data from Ukrainian and international media- analytical platforms, and to develop and test a media-educational toolkit for increasing the audience's information resilience. Scientific novelty – for the first time, on the basis of the systematisation and secondary analysis of empirical data from leading media-analytical platforms (2022– 2026), a multilevel media-

educational model of counteraction to information technologies of manipulation and propaganda has been developed and experimentally tested, and the pretest–posttest indicators (Pbefore, Pafter, D, Emodel) have been adapted to evaluating its effectiveness; the understanding of the relationship between manipulation and propaganda and the classification of influence tools have been improved; approaches to considering information influence as a component of modern warfare and to combining theoretical and empirical analysis of information processes have received further development.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Гавловський Д. В. Українське військо та пропаганда Кремля: типологія фейкових наративів. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2024. № 2 (58). С. 41–47.
- Гавловський Д. В. Пропагандистський прийом дегуманізації противника: соціокомунікаційний вимір. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Журналістика. 2025. № 1 (9). С. 78–90.
- Гавловський Д. В. Шляхи протидії наративам російської пропаганди під час повномасштабної війни в Україні. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2025. № 2 (62). С. 82–90.
- Гавловський Д. В. Використання російською пропагандою інформаційнокомунікаційних технологій: основні тренди та протидія. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2025. Т. 36 (75). № 4, ч. 2. С. 257–262.
- Гавловський Д. В. Специфіка сприйняття дефініції «пропаганда» в контексті ведення російсько-української війни: основні способи маніпуляцій в інформаційному просторі. Modern directions of scientific research development : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф. (Чикаго, США, 7–9 вересня 2022 р.).
- Гавловський Д. В. Комунікативні відносини та інформаційна культура в контексті актуалізації пропагандистської діяльності країни-агресора. Журналістика майбутнього: виклики, тенденції, перспективи розвитку : матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (18–19 жовтня 2022 р.).
- Гавловський Д. В. Пропаганда та контрпропаганда в контексті інформаційної політики держави під час військової агресії. Соціальні комунікації у становленні та розвитку української державності та громадянського суспільства. Стратегеми, наративи, технології та смисли : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, Україна, 20–21 грудня 2022 р.).
- Гавловський Д. В. Використання релігії як інструменту інформаційнопропагандистської політики в контексті російсько-української війни. Молода наука – 2023 : матеріали XVI університетської наук.-практ. конф. (Запоріжжя, Україна, 17–22 квітня 2023 р.).
- Гавловський Д. В. Актуалізація питання використання маніпулятивних технологій під час військової агресії проти України. Соціальні комунікації в умовах глобалізаційних процесів: стан, тенденції, перспективи : матеріали Міжнар. наук. конф. (Тернопіль, Україна, 16–17 травня 2023 р.).
- Гавловський Д. В. Основні аспекти застосування інформаційних фейків під час впровадження пропагандистської діяльності. Соціокомунікаційна наука в парадигмі смислових трансформацій: суспільні виклики, тренди освіти і професійної діяльності : матеріали III Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. (Ірпінь, Україна, 19 травня 2023 р.).

- Гавловський Д. В. Основні аспекти використання пропагандистських наративів стосовно НАТО в контексті російської агресії проти України. Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (Київ, Україна, 17–18 жовтня 2023 р.).
- Гавловський Д. В. Особливості застосування пропагандистських наративів стосовно питань ядерної безпеки в контексті російської агресії проти України. Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, Україна, 14–15 травня 2024 р.).
- Гавловський Д. В. Специфіка реалізації інформаційно-психологічних спецоперацій у контексті пропагандистської діяльності країни-агресора під час російсько-української війни. Європейські цінності і медійні стандарти: контекст російсько-української війни : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, Україна, 19–20 жовтня 2024 р.).
- Гавловський Д. В. Роль соціальної журналістики у викритті дезінформації та пропаганди під час війни. Журналістика миру під час війни: потенціал і можливості : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, Україна, 14– 15 листопада 2024 р.).
- Гавловський Д. В. Роль стратегічних комунікацій у протидії ворожій пропаганді під час війни: виклики, інструменти та перспективи. Наукова школа Романа Іванченка : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, Україна, 29 листопада 2024 р.).
- Гавловський Д. В. Пропаганда як інформаційна зброя у війні XXI століття: механізми впливу та інформаційний спротив. Новітні тенденції в медіагалузі : матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, Україна, 15 квітня 2025 р.).
- Гавловський Д. В. Маніпулятивні технології як складова сучасної пропаганди: виклики для українських ЗМІ у воєнний час. Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі : матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, Україна, 15 жовтня 2025 р.).

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Березенко Віта Віталіївна

2. Vita V. Berezenko

Кваліфікація: д.соц.комунік., професор, 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6657-5451

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бутиріна Марія Валеріївна

2. Mariia V. Butyrina

Кваліфікація: д. соц. ком., професор, 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5048-5187

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070743

Місцезнаходження: проспект Дмитра Яворницького, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стеблина Наталія Олександрівна

2. Nataliia Steblyna

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9799-9786

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковпак Вікторія Анатоліївна

2. Viktoriya A. Kovpak

Кваліфікація: д. соц. ком., професор, 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9461-0536

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сіріньок-Долгарьова Катерина Григорівна

2. Kateryna H. Sirinok-Dolharova

Кваліфікація: к. соц.ком., доц., 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1703-1295

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Чернявська Людмила Віталіївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Чернявська Людмила Віталіївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Дребезов Денис Олегович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна